

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IX./2018
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 188/2018
populárny názov	kumulácia dovolacích dôvodov
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	01.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 16 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia boli účastníkmi konania vedeného okresným súdom o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti k maloletému dieťaťu. Okresný súd napadnutým rozsudkom zrušil spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť sťažovateľov, do ktorej bol zverený maloletý na základe rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bola spoločná náhradná osobná starostlivosť sťažovateľov, do ktorej bol maloletý zverený, zrušená. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdené ako vecne správne. Dovolanie sťažovateľov proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd odmietol napadnutým uznesením ako neprípustné v súlade s § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol maloletý podľa sťažovateľov bez

akejkoľvek prípravy v rozpore s jeho najlepším záujmom odobratý náhradným rodičom z dispozície. V tejto súvislosti argumentujú, že aj napriek vypočítaniu maloletého pred okresným súdom nebol ustálený jeho skutočný záujem, či chce žiť so sťažovateľmi alebo s biologickými rodičmi, a to ani formou nepriamych otázok. Pri rozhodovaní o dovolaní mal podľa sťažovateľov najvyšší súd vychádzať z § 77 a § 111 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) v spojení s § 121 CMP a ex lege dovolanie pripustiť a následne o ňom rozhodnúť. Najvyšší súd podľa sťažovateľov konal v rozpore s § 77 CMP a „zásadou iura novit curia, zásadou ústnosti, verejnosti, verejného záujmu, skutočnej pravdy a najlepšieho záujmu maloletého. Bez povšimnutia ponechal namietané porušené stanovisko (NS SR zn. 6 Cdo-227/2011), namietané nevykonané dôkazy, rozdielny názor Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý... žiadal... stanovisko detského psychológa...“.

Sťažovatelia nesúhlasia s právnym názorom vyjadreným v uznesení veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 (ďalej len „uznesenie z 19. apríla 2017“), ktorým sa riadil dovolací súd aj v ich veci, podľa ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP neprípustná. Podľa sťažovateľov nie je jasné, „z akého zákonného oprávnenia retroaktívne občianskoprávne kolégium o podanom dovolaní ustálilo ako výber len jeden z predmetných zákonom daných dovolacích dôvodov, keď zákon takúto conditio sine qua non neukladá a ani žiadnu možnú podmienku výberu dovolacieho dôvodu i s prihliadnutím na konkrétne podané dovolanie podľa § 77 CMP, § 421 CSP a § 420 f) CSP nepovoľuje“.

K záveru najvyššieho súdu, podľa ktorého na dovolanie nebol pre rozhodovanie daný spoločenský záujem, sťažovatelia uvádzajú, že ide o právny názor „odporujúci de lege lata uvedenému článku 1 CMP, Dohovoru, Opčnému protokolu, Ústavy SR, keď táto nová právna úprava pojednáva o konaniach, ktoré sú príznačné pre výlučné prípady s verejným záujmom a ochranou významných celospoločenských kategórií. Otázka znie je budúcnosť dieťaťa skutočne, nie verejným záujmom?? ... V tomto smere sa sťažovatelia absolútne nestotožňujú s názorom dovolacieho súdu, keď po toľkom utrpení, ktoré si prežili v dôsledku pochybení nižších justičných orgánov, vnútroštátnej právnej úpravy, kde dieťaťa ktoré vychovávali po dobu 7 rokov bolo im odňaté v rozpore so zákonom, v rozpore s trvaním názoru orgánu ÚPSVaR na nutný posudok detského psychológa.“

Sťažovatelia argumentujú, že maloletý nebol ani raz vypočutý v súlade s § 116 a § 38 CMP, pričom okresný súd pri výsluchu, ktorý uskutočnil, neuviedol ani „náznakom následky rozhodnutia súdu, čo sa stane s jeho životom, nezistil jeho najlepší záujem ani formou nepriamych otázok“. Krajský súd rovnako ako okresný súd rozhodli v neprítomnosti náhradných rodičov, čím mali podľa sťažovateľov porušiť ich právo „konať pred súdom so zásadou verejnosti a ústnosti, verejného záujmu v rovine CMP v zmysle článku 1, 8 a 9 CMP, ktoré určujú pojednávajúcemu (prvoinštančnému i odvolaciemu súdu) povinnosť nariadenia ústneho pojednávania. V zmysle uvedenej úpravy súd teda koná zásadne v prítomnosti všetkých účastníkov konania, ak zákon neurčuje inak. Odlišnú úpravu CMP neurčuje. Cez § 2 CMP marginálnu rubriku, ustanovenie § 378 CSP v spojení s § 33 CMP (v 1 časti, 2 hlavy CMP pre konanie v prvej inštancii) sa hovorí, že aj na konanie pred odvolacím súdom sa primerane použijú ustanovenia konania pre prvú inštanciu.“

Sťažovatelia argumentujú, že súčasná právna úprava neumožňuje všeobecným súdom v súlade s § 111 CMP «nenariadiť pojednávanie a je zásadou prielomu rozhodovania vnútroštátnych národných súdov rozhodovania „per catedra“ (od stola) vo veciach maloletých». Ďalej s odkazom na rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 454/2011, podľa ktorého postup všeobecných súdov bez zistení skutočného stavu o pomeroch dieťaťa, chrániacim jeho záujmy, môže byť i porušením ústavných a medzinárodných garancií jeho práv, zdôrazňujú, že vo veci konajúce všeobecné súdy sa nezaoberali týmito skutočnosťami, pričom

	<p>materiálnym následkom takéhoto stavu je, že „bez účasti strán, neriadením sa stanoviskom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny“ bolo porušené právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu</p> <p>Námietka sťažovateľov týkajúca sa nimi tvrdeného porušenia označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu je založená na zásadnom argumente, že ak najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľov bez toho, aby sa zaoberal jeho prípustnosťou z hľadiska dovolacích dôvodov ustanovených v § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ktoré sťažovatelia v dovolaní uplatnili (bod 3 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), je takéto rozhodnutie arbitrálne a nezákonné.</p> <p>V nadväznosti na sťažovateľmi uplatnenú sťažnostnú argumentáciu ústavný súd v prvom rade konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavnoprocenými zásadami upravenými v ústave. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré ich vydaniu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom ústavného prieskumu vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, pričom zároveň majú za následok porušenie sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).</p> <p>Z uvedených hľadísk ústavný súd pristúpil k prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd sa sústredil na tú časť jeho odôvodnenia, v ktorom dovolací súd poukazuje na uznesenie veľkého senátu najvyššieho súdu z 19. apríla 2017, podľa ktorého „... je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a) až f) CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.“ Najvyšší súd v nadväznosti na citované vyslovil, že sa cíti označeným uznesením veľkého senátu viazaný a na tomto základe sa odmietol zaoberať dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ktoré sťažovatelia v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu uplatnili. V kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľov je kľúčovou časťou ústavného prieskumu tejto časti sťažnosti zo strany ústavného súdu posúdenie otázky, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa ustanovenia § 420 CSP, ako aj § 421 CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP [(v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci podľa § 420 písm. f) CSP, pozn.]. K tejto otázke ústavný súd už uznesením č. k. Plz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 prijal zjednocujúce stanovisko (ďalej len „zjednocujúce stanovisko z 25. apríla 2018“) v znení: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z</p>

hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

V odôvodnení zjednocujúceho stanoviska z 25. apríla 2018 ústavný súd vychádzal z premisy, podľa ktorej zo žiadneho zákonného ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP, by uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Zdôraznil ďalej, že ústavného, ako aj zákonného hľadiska je neakceptovateľný taký postup, ktorým by bol dovolateľ nútený vybrať si len jeden z dôvodov prípustnosti dovolania, napriek reálnej existencii viacerých dôvodov jeho prípustnosti. Týmto postupom by podľa ústavného súdu bola de facto rozhodovacia činnosť súdu delegovaná na dovolateľa, resp. advokáta, čo je neprípustné, keďže právne posúdenie prípustnosti opravného prostriedku a aplikácia práva na konkrétny prípad je úlohou (dovolacieho) súdu.

Na základe úvah o zmysle práva na prístup k súdu ako imanentnej súčasť práva na spravodlivý proces s náležitými odkazmi na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva napokon ústavný súd dospel v odôvodnení svojho zjednocujúceho stanoviska z 25. apríla 2018k záveru, že ak veľký senát najvyššieho súdu generálne vylúčil súbežné uplatnenie dôvodov prípustnosti dovolania a pre takéto vylúčenie neexistujú rozumné a presvedčivé argumenty, odňal tým dovolateľom právo na prístup k súdu a porušil zásadu zákazu denegatio iustitiae.

Ústavný súd konštatuje, že právne závery obsiahnuté v zjednocujúcom stanovisku z 25. apríla 2018 sú v plnom rozsahu aplikovateľné aj na vec sťažovateľov, a preto na nich ústavný súd v plnom rozsahu poukazuje. Z uvedených dôvodov ústavný súd pridŕžajúc sa svojich záverov obsiahnutých v zjednocujúcom stanovisku konštatuje, že najvyšší súd tým, že sa vo veci sťažovateľov, ktorí v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu uplatnili súbežne dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP (bod 3 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. f) CSP porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil mu vec na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku tohto nálezu]. V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd riadiac sa pri rozhodovaní o zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako celku a vrátení veci na ďalšie konanie princípom zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011) a zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti súdov (m. m. napr. IV. ÚS

128/07, IV. ÚS 24/2010), nepovažoval za vhodné ani za účelné zaoberať sa ďalšou sťažovateľmi uplatnenou námietkou [námietka nesprávneho procesného postupu krajského súdu postupom znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces – prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP], keďže o tejto bude opätovne konať a rozhodovať najvyšší súd.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd časti sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z hľadiska podľa sťažovateľov nesprávneho vyhodnotenia prípustnosti podania dovolania podľa § 420 písm. f) CSP [nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v (ne)nariadení pojednávania a neinformovaní maloletého o prebiehajúcom konaní] nevyhovel.

K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov zaručených čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd a následne prípadne aj krajský súd sami vyrovnali s ochranou práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu

Porušenie sťažovateľmi označených práv zaručených listinou, ústavou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovatelia odôvodňujú jeho arbitrárnosťou, resp. nedostatočným odôvodnením, keďže maloletý nebol oboznámený s následkami rozhodnutí všeobecných súdov, pričom nebol zistený ani jeho najlepší záujem, a to ani formou nepriamych otázok, ako aj tým, že krajský súd nenariadil pojednávanie a rozhodol v neprítomnosti sťažovateľov.

Ústavný súd konštatuje, že argumenty o procesných pochybeniach odvolacieho súdu majúce sa následok arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu sa v zásade prekrývajú s argumentmi, ktoré uvádzajú sťažovatelia v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Keďže ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, opäť sa vytvoril priestor na to, aby tieto dovolacie námietky sťažovateľov [odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP] smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu prednostne posúdil najvyšší súd v rámci dovolacieho konania.

Najvyšší súd bude preto po vrátení veci ústavným súdom povinný poskytnúť ochranu listinou, ústavou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa garantovaným právam sťažovateľov v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k ich porušeniu. Riadiac sa zásadou minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov a uprednostňujúc v zmysle princípu subsidiarity právnu ochranu poskytovanú všeobecným súdom,

	<p>preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľov v časti namietaného porušenia práv zaručených listinou, ústavou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu nevyhoviel.</p> <p>Sťažovatelia sa domáhajú aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 €, ktoré odôvodňujú porušením ich práv nezákonným odobratím maloletého z ich náhradnej osobnej starostlivosti. V súlade s § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd žiadosti sťažovateľov o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhoviel, pretože v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci považoval za dostatočné poskytnutie ústavnej ochrany v podobe vyslovenia porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a vrátením veci dovolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p> <p>Sťažovatelia sa zároveň domáhajú, aby ústavný súd rozhodol a „súdy nižších inštancií zaviazal vypočítať maloletého formou nepriamych otázok a zistiť jeho skutočný názor a najlepší záujem v zmysle § 116 CMP v spojení s § 38 CMP“. Tomuto návrhu sťažovateľov však ústavný súd nemohol vyhovieť, keďže o tomto návrhu môže rozhodnúť len všeobecný súd. Predmetom konania o sťažnosti sťažovateľov podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž len rozhodovanie o namietanom porušení práv zaručených ústavou, listinou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa, a nie meritórne rozhodnutie vo veci náhradnej osobnej starostlivosti sťažovateľov o maloletého, ktoré patrí do právomoci všeobecných súdov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania v sume 501,96 € na účet ich právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.</p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Plz. ÚS 1/2018</p> <p>PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>kľúčové slová</p>	<p>dovolanie-dovolacie konanie dovolanie-dovolacie dôvody maloletý-výchova dieťaťa arbitrážnosť</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 291/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>odvolacie dôvody - rozpracovanie</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Miroslav Duriš</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 152 ods. 4 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1
analytická právna veta	Ustanovenie § 205 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov nevyklučuje, aby účastník konania uviedol ďalšie rozpracovanie už uvedených odvolacích dôvodov. Ustanovenie § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku vylučuje iba to, aby sa po uplynutí odvolacej lehoty rozširoval rozsah, v akom sa rozsudok napáda, a uvádzali nové odvolacie dôvody, nevyklučuje však, aby sa odvolanie, ktoré má predpísané náležitosti, neskôr podrobnejšie skutkovo doplnilo, prípadne, aby sa rozviedla jeho právna argumentácia.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol účastníkom správneho konania, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie obce o umiestnení stavby Prístupová komunikácia ku skládke odpadov. Proti predmetnému rozhodnutiu podali odvolanie účastníci konania. Obvodný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky svojím rozhodnutím odvolanie účastníkov konania zamietol. Účastníci konania napadli uvedené rozhodnutie žalobou o preskúmanie zákonnosti. Krajský súd rozsudkom rozhodnutie Obvodného úradu, odboru výstavby a bytovej politiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 13. júla 2015 odvolanie. Následne podaním z 15. júna 2016 sťažovateľ podrobnejšie „rozpracoval dôvody svojho odvolania“. Najvyšší súd rozsudkom potvrdil rozsudok krajského súdu, pričom v odôvodnení výslovne uviedol, že na rozpracovanie dôvodov odvolania z 15. júna 2016 neprihliadol s poukazom na § 204 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“), lebo ich sťažovateľ vzniesol až po uplynutí lehoty na podanie odvolania.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti vyčíta najvyššiemu súdu, že jeho označené práva porušil tým, že neaplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, resp. ich vyložil nesprávne, ústavne nekonformne, bez akéhokoľvek zdôvodnenia a v rozpore so svojou ustálenou judikatúrou. Najvyšší súd neprihliadol na argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v rozpracovaní odvolania, nevysporiadal sa s ňou v odôvodnení napadnutého rozsudku, a preto nedal jasnú a zreteľnú odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery rozsudku krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľ uvádza, že odvolanie proti rozsudku krajského súdu podal riadne a včas (13. júla 2015), čo napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nespochybňuje. Následne sťažovateľ 15. júna 2016, t. j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania (16. júl 2015), avšak ešte pred vydaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (19. október 2017), predložil najvyššiemu súdu rozpracovanie dôvodov odvolania, v ktorom bližšie špecifikoval a rozpracoval dôvody nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, ktoré uviedol ako odvolací dôvod vo svojom odvolaní z 13. júla 2015. Najvyšší súd však rozsudok krajského súdu potvrdil a na argumentáciu obsiahnutú v rozpracovaní dôvodov odvolania z 15. júna 2016 v napadnutom rozsudku neprihliadol. Tento postup najvyšší súd zdôvodnil prostredníctvom § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, tvrdiac, že rozpracovanie dôvodov odvolania bolo podané až po uplynutí lehoty na podanie odvolania.</p> <p>Podľa sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom rozsudku poukazoval na § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého sa odvolanie podáva v</p>

	<p>lehote 15 dní. Z tohto ustanovenia však nevyplýva zákaz bližšie špecifikovať dôvody odvolania po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Je preto otázne, či najvyšší súd v napadnutom rozsudku vôbec aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (§ 204 ods. 1 v spojení s § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Ak by aj najvyšší súd opieral napadnutý rozsudok o § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (hoci naň v napadnutom rozsudku výslovne neodkazoval), toto ustanovenie interpretoval nesprávne a ústavne nekonformne, pričom sa bez akéhokoľvek zdôvodnenia odchýlil od svojej ustálenej judikatúry. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je preto podľa sťažovateľa nezrozumiteľný a vzhľadom na už uvedené okolnosti (absencia rozhodovania podľa relevantnej a ústavne konformne vyloženej právnej normy, odklon od ustálenej judikatúry bez objektívneho a rozumného odôvodnenia) zakladá porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy, základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa zákonom ustanoveným postupom možno domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).</p> <p>Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika (ako aj všetky jej orgány verejnej moci) má pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).</p> <p>Podľa § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.</p> <p>Podľa § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.</p> <p>Najvyšší súd ako súd odvolací v napadnutom rozsudku vyslovil záver, že rozpracovanie odvolacích dôvodov doručené najvyššiemu súdu 15. júna 2016 mu bolo doručené po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania, preto naň neprihliadal. Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku teda vôbec nezaoberal otázkou, či podaním z 15. júna 2016 účastník konania neprípustným spôsobom rozšíril rozsah a dôvody svojho odvolania (§ 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), alebo iba prípustným spôsobom bližšie rozpracoval právnu argumentáciu týkajúcu sa pôvodne v zákonnej lehote predložených odvolacích dôvodov. Vo svojom vyjadrení adresovanom ústavnému súdu (bod 23.2 odôvodnenia) síce už predsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že predmetné</p>

podanie z 15. júna 2016 najvyšší súd vyhodnotil podľa obsahu ako „doplnenie (rozšírenie) dôvodov odvolania v zmysle § 205 ods. 3 O.s.p.“, a preto naň neprihliadol, toto tvrdenie vo vyjadrení však nekorešponduje so znením na s. 14 v ods. 5 odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu (pozri citáciu v bode 23.1 odôvodnenia), preto ústavný súd na tomto mieste podotýka, že vo vydanom rozhodnutí chýba také odôvodnenie, ktoré súvisí s podrobením prieskumu doručeného podania sťažovateľa (rozpracovanie odvolacích dôvodov...) vo vzťahu a v súvislostiach k rozšíreniu či už rozsahu, alebo samotných dôvodov odvolania (bod 22.2 odôvodnenia). Vyjadrenie najvyššieho súdu (bod 23.2 odôvodnenia), v ktorom sa uvádza už aj poukaz na znenie § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, a jeho účinky sú relevantné len v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pred ústavným súdom, nemajú však žiadny vplyv na nedostatočné odôvodnenie napádaného rozhodnutia.

S poukazom na už uvedené je ústavný súd toho názoru, že relevantná právna úprava (účinná v čase rozhodovania najvyššieho súdu, t. j. § 205 Občianskeho súdneho poriadku) nevyklúčovala, aby účastník konania uviedol ďalšie rozpracovanie už uvedených odvolacích dôvodov. Ustanovenie § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku vylučuje iba to, aby sa po uplynutí odvolacej lehoty rozširoval rozsah, v akom sa rozsudok napáda, a uvádzali nové odvolacie dôvody, nevyklúčuje však, aby sa odvolanie, ktoré má predpísané náležitosti, neskôr podrobnejšie skutkovo doplnilo, prípadne, aby sa rozviedla jeho právna argumentácia (obdobne aj rozsudok najvyššieho súdu č. k. 1 ObdoV 96/2006-304 z 31. januára 2008).

Sťažovateľ svoje odvolanie podané v zákonnej lehote odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tento odvolací dôvod podoprel dvoma argumentačnými líniami. Prvou bola výhrada, že otázka vlastníctva budúcej stavby nie je predmetom územného konania. Druhou bola námietka formalistického hodnotenia súladu stavby s územným plánom obce bez ohľadu na zmysel územného plánu [podľa sťažovateľa bolo z hľadiska územného plánu relevantné iba to, či stavba spĺňa technické parametre cesty III. triedy, a nie otázka vlastníctva stavby v spojitosti s príslušnými ustanoveniami zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov].

Sťažovateľ v „rozpracovaní odvolacích dôvodov“ zotrval na odvolacom dôvode nesprávneho právneho posúdenia veci a svoje argumenty vyjadril v štyroch bodoch. Po prvé, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho predpokladu o obsahu územného plánu obce. Po druhé, že realizácia stavby je v súlade s územným plánom, pričom tvrdenie prvostupňového súdu, že ide o cestu III. triedy, ktorej atribúty nie sú splnené, nemá oporu v spise. Po tretie, že prvostupňový súd nebol oprávnený interpretovať územný plán, keďže jeho interpretácia je na jeho tvorcovi, ktorý ho interpretuje v rámci správnej úvahy. Po štvrté, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil vec vo vzťahu k žalobnej námietke o údajnom rozpore cesty s územným plánom, pretože súd prvého stupňa posudzoval nesúlad stavby s územným plánom z iného dôvodu, ako je uvedený v žalobnej námietke.

Sťažovateľ si bol očividne vedomý obmedzenia podľa § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, preto svoje podanie doručené najvyššiemu súdu 15. júna 2016 označil ako „Rozpracovanie odvolacích dôvodov uvedených v odvolaní spoločnosti z 13. júla 2015“ a zároveň výslovne uviedol, že argumenty uvedené v rozpracovaní odvolania nie je možné interpretovať ako spochybnenie argumentov uvedených v odvolaní. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku na žiadnu z uvedených skutočností neprihliadol, iba poukázal na § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže následnú (aj po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania) bližšiu špecifikáciu odvolacích dôvodov v rámci odvolania vzneseného v zákonnej lehote na podanie odvolania zákon výslovne nevyklúčuje, odvolací súd sa musí s takýmto rozpracovaním odvolania relevantným spôsobom vysporiadať. Strohé poukázanie na skutočnosť, že rozpracovanie odvolania bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie

odvolania, je z ústavného hľadiska neudržateľné, pretože zámerom predmetného podania sťažovateľa bolo bližšie rozpracovať odvolanie podané v zákonnej lehote. Odvolací súd sa musí vysporiadať s tými argumentačnými líniami v rozpracovaní odvolania, ktoré nadväzujú na argumenty v samotnom odvolaní. Argumentačné línie (v neskoršom rozpracovaní odvolania), ktoré nemožno podriadiť pod žiadny z argumentov v samotnom odvolaní, bude možné považovať už za rozšírenie dôvodov odvolania (§ 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí ale musí aspoň stručne zdôvodniť, prečo posúdil neskoršie rozpracovanie odvolania ako neprípustné doplnenie dôvodov odvolania. Iba strohé konštatovanie, že odvolací súd podanie vyhodnotil ako doplnenie dôvodov odvolania (ako to najvyšší súd uviedol vo svojom stanovisku adresovanom ústavnému súdu, pozri bod 23.2), nebude stačiť na to, aby bolo účinené zadost' požiadavke súdnej ochrany účastníka súdneho konania v odvolacom konaní.

Vychádzajúc z kľúčových námietok sťažovateľa, vyjadrení účastníkov a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces rozsudkom najvyššieho súdu je opodstatnená a dôvodná, pretože najvyšší súd v napadnutom rozsudku odkazom na § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku neaplikoval relevantné zákonné ustanovenie a vo vzťahu k § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku relevantné zákonné ustanovenie aplikoval ústavne nekonformným spôsobom. Závery najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku sú tak z pohľadu ústavného prieskumu spochybniteľné, nepresvedčivé, a preto nemôžu z ústavnoprávneho pohľadu obstať.

Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd nerozhodol v danej veci tak, aby poskytol rozumné vysvetlenie a odôvodnenie všetkých pre vec rozhodujúcich skutočností, a preto dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti s bodom 1 výroku tohto nálezu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľ sa v petite domáhal vyslovenia porušenia svojich práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy. Vychádzajúc zo svojej doterajšej ustálenej judikatúry, ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto články ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, a preto ústavný súd v zásade nepovažuje za potrebné (ani vo veci sťažovateľa) vyslovovať porušenie týchto článkov ústavy vo výrokovej časti nálezu (m. m. IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 141/2014).

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom

	<p>najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zároveň v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodnúť o jeho zrušení a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľa aj vrátiť vec v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p> <p>Po zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie bude povinnosťou najvyššieho súdu postupovať podľa právneho názoru ústavného súdu a ustáliť, či niektorá z argumentačných línií sťažovateľa v rozpracovaní odvolania nadväzuje na argumentáciu sťažovateľa v odvolaní. Ak bude nadväzovať, vysporiada sa s ňou hmotnoprávne v rámci podaného odvolania, ak pôjde o nové odvolacie dôvody, zdôvodní, prečo ich nemožno podriadiť pod argumentáciu v odvolaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo obchodnej spoločnosti Spoločnosť Stredné Považie a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</p> <p>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti Spoločnosť Stredné Považie a. s. trovy konania v sume 577,91 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>I. ÚS 26/94</p> <p>II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05</p> <p>IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 141/2014</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov</p> <p>územnoplánovacia činnosť-územný plán</p> <p>opravný prostriedok-riadny</p> <p>odvolanie-odvolacie dôvody</p> <p>odvolanie-rozhodnutie o odvolaní</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p>

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 383/2018
populárny názov	ušlý zisk v konaní o náhradu škody voči štátu
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	20.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1

	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Nie je vylúčené, aby sa vlastník neoprávnene zadržovaných finančných prostriedkov domáhal voči štátu aj náhrady ušlého zisku v podobe výnosov, ktoré by priniesli pri obvyklom spôsobe hospodárenia, avšak len za predpokladu, ak tvrdí a preukáže, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia nielenže nemohol s peniazmi nakladať, ale zároveň preukáže aj to, že mu ušiel zisk, ktorý by pri bežnom nakladaní s týmito finančnými prostriedkami za normálneho behu okolností mohol dôvodne očakávať napríklad tým, že tieto finančné prostriedky mal uložené na úročenom bankovom účte, pričom v dôsledku nezákonného rozhodnutia bol nútený ich predčasne vybrať a tým prišiel o zisk v podobe bankových úrokov alebo iného výnosu deklarovaných konkrétnym zmluvným záväzkom. Len v takomto prípade by bola jeho finančná strata aj reálnym ušlým ziskom. Poškodený musí teda v konaní preukázať to, akým spôsobom by bolo s peňažnými prostriedkami naložené, ak by nedošlo k škodovej udalosti, v opačnom prípade je ním uplatňovaný zisk len fikciou bez reálneho základu, ktorá nie je a nemôže byť dostatočným základom pre priznanie takto uplatneného ušlého zisku. Inými slovami samotná skutočnosť, že žalobca s finančnými prostriedkami nemohol po určitú dobu nakladať, i keď z dôvodu nezákonného rozhodnutia, nie je rozhodujúca, pre posúdenie nároku je v takomto prípade podstatné to, či žalobca preukáže ako mienil s nimi naložiť (ako s nimi nakladal do okamihu škodovej udalosti) a či bolo dôvodné očakávať za daných podmienok dosiahnutie konkrétneho zisku. Výšku ušlého zisku preto nemožno určiť s pomocou analogickej aplikácie ustanovení o úrokoch z omeškania práve pre absenciu konkrétneho reálne preukázateľného základu takto uplatneného nároku.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ vystupoval v konaní o náhradu škody pred okresným súdom ako navrhovateľ proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“). Okresný súd rozsudkom rozhodol tak, že odporcu zaviazal na náhradu škody v sume 78 664,14 € s 8,35 % úrokom z omeškania ročne od 1. mája 2004 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Proti rozsudku okresného súdu podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol rozsudkom krajský súd tak, že rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil a v časti, týkajúcej sa príslušenstva pohľadávky – úrokov z omeškania – rozsudok zmenil a návrh zamietol.</p> <p>Na podnet odporcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu v rozsahu výroku, ktorým bol odporca zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi sumu 78 664,14 €. O mimoriadnom dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľovi sumu 78 664,14 € spolu s rozsudkom krajského súdu v potvrdzujúcej časti výroku týkajúcej sa veci samej zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľ poukazuje na to, že náhrady škody v sume 321 067,45 € s príslušenstvom sa domáhal z titulu nezákonných rozhodnutí a nesprávneho úradného postupu štátnych orgánov – Colného úradu a Colného riaditeľstva Slovenskej republiky. Sťažovateľ argumentuje, že škoda mu vznikla, keď „pod hrozbou exekúcie zaplatil neexistujúci colný dlh v sume 177.908,18 € (5.359.662,00 Sk) na základe rozhodnutí, ktoré boli ako nezákonné zrušené. Na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.01.2004, Colný úrad neoprávnene zadržovaný colný dlh v sume 177.908,18 € (5.359.662,00 Sk) vrátil.“</p>
z odôvodnenia	<p>Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené</p>

účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre týkajúcej sa práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 31. júla 2017 rozhodol o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora tak, že zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým tento zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 78 664,14 €, a tiež rozsudok krajského súdu v potvrdzujúcom výroku vo veci samej a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení napadnutého rozsudku v podstatnom uviedol: «Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že generálny prokurátor dôvodne namieta právne pochybenie súdov pri určení výšky ušlého zisku priznaného žalobkyni. Rozhodnutia súdov nižších stupňov vychádzajú zhodne z názoru, že v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. ušlý zisk vlastníka finančných prostriedkov, ktorý na základe nezákonného rozhodnutia orgánu štátu s týmito prostriedkami nemohol po určitú dobu disponovať, predstavuje sumu rovnajúcu sa nároku veriteľa pri omeškaní dlžníka s plnením peňažného dlhu v podobe úrokov z omeškania, aplikujúc na výpočet výšky ušlého zisku analogicky ustanovenia § 369 ods. 1 v spojení s § 502 Obchodného zákonníka.

Aj v prejednávanej veci pre správne posúdenie žalobného nároku treba mať na zreteli, že pre vznik objektívnej zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. musia byť súčasne splnené tri základné zákonné podmienky 1/ zrušené nezákonné rozhodnutie orgánu štátu alebo nesprávny úradný postup, 2/ existencia škody (skutočnej škody a ušlého zisku), 3/ príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Pojem škody nebol v zákone č. 58/1969 Zb. definovaný, preto sa v zmysle ustanovenia § 20 citovaného zákona pre výklad použili spoločné ustanovenia Občianskeho zákonníka o škode a to konkrétne ustanovenie § 442 OZ, v zmysle ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Škodu je možné vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Ušlý zisk sa v súlade s konštantnou judikatúrou súdov definuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je tomu u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu veci (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).

V rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 195/2015 senát rozhodujúci v tejto veci uviedol: „Len všeobecné tvrdenie o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru bez ďalšieho nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Je tomu tak preto, že zákon č. 58/1969 Zb. nezakladá vznik nároku na náhradu škody paušálne a automaticky v každom jednotlivom prípade porušenia povinnosti zo strany orgánov štátu, ale len celkom výnimočne za predpokladu súčasného naplnenia aj ďalších predpokladov vzniku a existencie zodpovednostného vzťahu, ktorými sú existencia škody (ušlého zisku) a príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním alebo opomenutím orgánov štátu. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná a musí byť založená na konkrétnych skutkových okolnostiach. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym.“ Na týchto záveroch zotrúva dovolací súd aj v prejednávanej veci a dodáva nasledovné.

Ušlý zisk nie je nejakou hypotetickou, či fiktívnou majetkovou výhodou a nejde ani o potenciálny majetkový prínos, ktorý by mal byť stanovený na podklade analógie bez reálneho základu. Za ušlý zisk v súlade s vymedzením tohto pojmu vyplývajúcim z ustanovení hmotného práva a jeho výkladom právnou teóriou i súdnou praxou možno považovať len takú majetkovú ujmu, ktorej vznik je podložený už existujúcimi prípadne reálne dosiahnuteľnými okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že nebyť škodovej udalosti očakávaný zisk by skutočne vznikol. To znamená, že musí byť naisto preukázaný „predpoklad“ jeho vzniku, teda také skladba okolností, ktorá svedčí o tom, že k vzniku zisku by nepochybne došlo a plánovaná finančná transakcia, či prísľub by boli naplnené. Ušlý zisk je teda stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote (m. m. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 195/2015, 4 Cdo 319/2008, 1 Cdo 76/2008). Bremeno tvrdenia a preukázania týchto okolností leží výlučne na poškodenom. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha, je skutočne iba „fiktíou“ (m. m. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 513/2014). Aj v prípade ušlého zisku musí ísť o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti (z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 23/2008).

I keď sa môže javiť, že pre určenie výšky žalovaného nároku v danej veci postačovalo využiť analógiu legis vzťahu veriteľa a dlžníka v omeškaní s plnením peňažného záväzku, je tento záver rozporný so samotnou konštrukciou zodpovednostného vzťahu, ktorá je postavená na odlišných predpokladoch svojho vzniku, než je tomu v prípade úrokov z omeškania a predovšetkým by to odporovalo samotnej podstate pojmu ušlého zisku. Je dôležité si uvedomiť, že nárok na náhradu škody sa vzťahuje len ku škode, ušlý zisk nevynímajúc, ktorá musí byť skutočná, existujúca, v prípade ušlého zisku reálne predpokladaná a nie hypotetická, či fiktívna. Pričom platí, že zistenie výšky ušlého zisku nie je otázkou právnou ale otázkou skutkovou, ktorá musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave. Preto aj záver súdov priznávajúci náhradu ušlého zisku musí byť založený na konkrétnych skutkových okolnostiach, z ktorých bude bezpečne preukázané, že poškodený by žalovaný ušlý zisk za pravidelného chodu veci skutočne dosiahol nebyť škodovej udalosti. Pokiaľ poškodený nepreukáže existenciu týchto okolností a výšku ušlého zisku, ktorý mohol pri bežnom chode vecí očakávať, nemôže byť v konaní úspešný. Zákon č. 58/1969 Zb. nie je založený na princípe vzniku zodpovednostného vzťahu vždy a bez ďalšieho pokiaľ sa aj preukáže existencia nezákonného rozhodnutia, či nesprávneho

úradného postupu orgánov štátu, k tomuto predpokladu nevyhnutne musí pristúpiť aj ďalší predpoklad a tým je existencia skutočnej škody (ušlého zisku), ktorej výšku musí poškodený preukázať konkrétnymi skutkovými okolnosťami. Naproti tomu úrok z omeškania má povahu sankcie, t.j. subsidiárneho následku postihujúceho dlžníka automaticky v prípade nesplnenia jeho záväzku a to bez ohľadu na to, či mu takýmto konaním dlžníka škoda vznikla alebo nie, t. j. bez toho, aby k tomu bol potrebný akýkoľvek ďalší právny úkon, či iná právna skutočnosť. Vznik nároku na úroky z omeškania nie je viazaný na preukázanie vzniku škody a v prípade úrokov z omeškania nie je veriteľ povinný preukazovať ich výšku. Nie je vylúčené, aby sa vlastník neoprávnenne zadržovaných finančných prostriedkov domáhal voči štátu aj náhrady ušlého zisku v podobe výnosov, ktoré by priniesli pri obvyklom spôsobe hospodárenia, avšak len za predpokladu, ak tvrdí a preukáže, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia nielenže nemohol s peniazmi nakladať, ale zároveň preukáže aj to, že mu ušiel zisk, ktorý by pri bežnom nakladaní s týmito finančnými prostriedkami za normálneho behu okolností mohol dôvodne očakávať napríklad tým, že tieto finančné prostriedky mal uložené na úročenom bankovom účte, pričom v dôsledku nezákonného rozhodnutia bol nútený ich predčasne vybrať a tým prišiel o zisk v podobe bankových úrokov alebo iného výnosu deklarovaných konkrétnym zmluvným záväzkom. Len v takomto prípade by bola jeho finančná strata aj reálnym ušlým ziskom. Poškodený musí teda v konaní preukázať to, akým spôsobom by bolo s peňažnými prostriedkami naložené, ak by nedošlo k škodovej udalosti, v opačnom prípade je ním uplatňovaný zisk len fikciou bez reálneho základu, ktorá nie je a nemôže byť dostatočným základom pre priznanie takto uplatneného ušlého zisku. Inými slovami samotná skutočnosť, že žalobca s finančnými prostriedkami nemohol po určitú dobu nakladať, i keď z dôvodu nezákonného rozhodnutia, nie je rozhodujúca, pre posúdenie nároku je v takomto prípade podstatné to, či žalobca preukáže ako mienil s nimi naložiť (ako s nimi nakladal do okamihu škodovej udalosti) a či bolo dôvodné očakávať za daných podmienok dosiahnutie konkrétneho zisku. Výšku ušlého zisku preto nemožno určiť s pomocou analogickej aplikácie ustanovení o úrokoch z omeškania práve pre absenciu konkrétneho reálne preukázateľného základu takto uplatneného nároku.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že sudy vec nesprávne právne posúdili, keď sa v prejednávanej veci pokiaľ ide o výšku škody uspokojili s aplikáciou hypotetickej domnienky v podobe zákonného úroku z omeškania vo výške podľa ustanovení Obchodného zákonníka bez toho, aby poškodený akýmkoľvek spôsobom tvrdil a preukázal okolnosti svedčiace o reálnej výške ušlého zisku. Samotný odkaz odvolacieho súdu na ústavou zaručené právo vlastníka podľa čl. 20 ods. 1 nie je dostačujúcou bázou pre jeho právne závery, keď ani samotná Ústava Slovenskej republiky nezaručuje priamy hmotnoprávny nárok poškodeného na náhradu škody bez ďalšieho, ale odkazuje na splnenie predpokladov, ktoré vyžaduje osobitný zákon pre priznanie odškodnenia (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V zmysle zákona č. 58/1969 Zb. sa teda poškodený ako vlastník finančných prostriedkov, ktorý s týmito prostriedkami nemohol po určitú dobu disponovať z dôvodu nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, nemôže domáhať náhrady ušlého zisku vyčísleného za pomoci analógie legis, ale len na poklade ním tvrdených a preukázaných konkrétnych skutkových okolností umožňujúcich prijatie záveru, že pri pravidelnom chode vecí by skutočne ušlý zisk aj dosiahol.

So zreteľom na uvedené dovolací súd podľa § 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP v spojení s § 464 CSP rozsudky oboch súdov v napadnutej časti pre nesprávne právne posúdenie veci a dôsledku toho aj nedostatočné zistenie skutkového stavu zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu na ďalšie konanie.»

Z argumentácie najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že okresný súd a krajský súd vec nesprávne právne posúdili, keď pri určení výšky škody spočívajúcej v ušlom zisku analogicky vychádzali z ustanovení upravujúcich úrok z omeškania ako následok omeškania dlžníka so zaplatením peňažného záväzku. Najvyšší súd

	<p>v rámci svojich úvah poukázal na rozdielny charakter úroku z omeškania a tiež na zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody (spočívajúcej aj v ušlom zisku). Poukázal tiež na relevantnú judikatúru, v ktorej je inštitút ušlého zisku podrobnejšie vymedzený a definovaný. Tento právny záver – o nesprávnom právnom posúdení veci ústavný súd nepovažuje za arbitrárny – a ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný. Uvedený právny záver je zároveň dostatočným podkladom pre výrok o zrušení rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu v špecifikovanom rozsahu a o vrátení veci okresnému súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je dostatočné a vyčerpávajúce, najvyšší súd formuloval svoje právne závery vo veci sťažovateľa. Najvyšší súd podrobne objasnil, z akých dôvodov dospel k záveru, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili analogickou aplikáciou ustanovení o úroku z omeškania. Tento právny záver najvyššieho súdu je s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa jedným z ústavne udržateľných právnych názorov.</p> <p>Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, možno konštatovať, že sú výrazom odlišného právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu a odlišného právneho názoru predmetného sporu. Odlišné právne hodnotenie skutkového stavu je klasickým východiskom sporového konania, kde v súdnom konaní proti sebe stoja účastníci konania (strany), ktorí majú odlišný a protichodný názor na vzniknutú skutkovú situáciu. Súd, ktorý rozhoduje spor účastníkov konania (strán sporu), pri rozhodnutí v prospech jedného z účastníkov rozhodne v zásade aj v súlade s právnym názorom úspešného účastníka, teda spravidla v rozpore s právnym názorom neúspešného účastníka (porovnaj m. m. IV. ÚS 135/2012, II. ÚS 659/2016). Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako neindikujú také pochybenia v postupe najvyššieho súdu a v jeho rozsudku, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by umožňovali záver o porušení základných práv hmotného charakteru podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, resp. základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04 EŠLP Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998
súvisiace právne predpisy	zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom
klúčové slová	práva a slobody – hospodárske, sociálne a kultúrne práva-právo podnikateľ a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci arbitrárnosť úrok z omeškania práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu analógia-legis/zákona generálny prokurátor mimoriadne dovolanie práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastniť majetok ujma, náhrada škody-majetková ujma nesprávny úradný postup

spisová značka	IV. ÚS 419/2018
-----------------------	------------------------

populárny názov	námietky proti exekúcii
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	12.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Všeobecná deklarácia ľudských práv čl. 8 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 písm. a Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od vykonania exekúcie z dôvodov taxatívne ustanovených v zákone. Z toho je zrejmé, že námietky nie sú opravným prostriedkom, ktorým by sa napádal exekučný titul. Je to procesný prostriedok, ktorým možno vyvolať začiatok incidenčného sporu o prípustnosť exekúcie. Námietky smerujú proti exekúcii, nie proti exekučnému titulu, proti upovedomeniu o začatí exekúcie, prípadne povereniu na vykonanie exekúcie. Námietky musia byť riadne odôvodnené, na dodatočne uvedené dôvody povinného sa neprihliada. Predmetom námietok môžu byť skutočnosti procesného i hmotného práva. Ich spoločným znakom je, že tieto skutočnosti nastali až po vzniku exekučného titulu. Ak by jestvovali pred vznikom exekučného titulu, zásadne ich nemožno uplatniť, pretože ich relevancia sa skončila vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stalo podkladom na exekúciu.</p> <p>Exekučný súd preto nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie, ktoré tvorí podklad na vykonanie exekúcie, nakoľko námietky proti exekúcii nie sú opravným prostriedkom proti exekučnému titulu. Základným procesným predpokladom pre vykonanie exekúcie je vykonateľné rozhodnutie a exekučný súd preto v prvom rade skúma, či rozhodnutie, ktoré má byť exekučným titulom, je vykonateľné. V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku všeobecného súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ vystupoval v konaní o splnenie povinnosti v procesnom postavení žalovaného proti žalobcovi - obchodnej spoločnosti BOGYA, s.r.o. Okresný súd vydal v tejto veci rozsudok, na základe ktorého mal sťažovateľ ako žalovaný povinnosť dodať žalobcovi tovar podľa Doplnku č. 4, bod 4, zo dňa 1. 5. 2009 kúpnej zmluvy zo dňa 9. 1. 2009, teda plnenie v rozsahu podľa citovaného doplnku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou výroku rozsudku a je prílohou tohto rozsudku. Žalovaný bol ďalej povinný dodať žalobcovi tovar podľa Doplnku č. 2, bod 4, zo dňa 1. 3. 2009 kúpnej zmluvy zo dňa 9. 1. 2009, teda plnenie v rozsahu podľa citovaného doplnku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou výroku rozsudku a je prílohou tohto rozsudku.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom z 31. januára 2017 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu z 31. januára 2017 podal sťažovateľ dovolanie a žiadal odložiť vykonateľnosť rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu z 31. januára 2017.</p> <p>Následne bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie o začatí exekúcie vo veci exekúcie o vymoženie inej povinnosti podľa § 192 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Predmetná exekúcia bola vedená na podklade exekučného titulu – rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu z 31. januára 2017 (ďalej aj „exekučný titul“).</p>

	<p>Sťažovateľ po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podal námietky proti exekúcii, o ktorých rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 15. augusta 2017 tak, že námietky proti exekúcii zamietol.</p> <p>Námietky sťažovateľa v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sú v zásade zhodné s tými, ktoré uviedol v námietkach proti exekúcii a ktoré smerovali proti nevykonateľnosti exekučného titulu. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že z povahy výroku nie je zrejmé nasledovné: a) aké je obdobie plnenia, na ktoré súd zaviazal povinného - mesiac, kvartál, rok, do budúca nepretržite... Aj ak by došlo ku výkonu exekúcie, do dnešného dňa nie je zrejmé, v akom časovom horizonte je zaviazaný povinný plniť; b) z výrokom uvedených doplnkov tiež nevyplýva skutočnosť, v akom rozsahu existuje povinnosť plniť; c) z doplnkov nevyplýva, aký objem dreva a drevenej hmoty je povinný zaviazaný plniť. Túto vadu nedokáže sťažovateľ ani pri vynaložení všetkého úsilia zistiť ani z rozsudku ani z doplnkov ani pri ich vzájomnej konfrontácii; d) ak by aj rozsudok zaväzoval na nepretržité plnenie, absentuje zohľadnenie výpovede doplnkov zo strany povinného.“</p> <p>Sťažovateľ spochybňuje právny záver okresného súdu, podľa ktorého nie je oprávnený posudzovať, resp. preskúmať exekučný titul. Podľa sťažovateľa jeho námietky nesmerovali voči exekučnému titulu, ale voči pokračovaniu v exekučnom konaní, nakoľko exekučný titul, ktorý je riadne vykonateľný po materiálnej stránke, absentuje. Sťažovateľ následne poukazuje na rozhodnutia ústavného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), z ktorých podľa neho vyplýva právny záver, že exekučný súd má počas celého exekučného konania skúmať súlad exekučného titulu so zákonom a tiež jeho materiálnu a formálnu vykonateľnosť.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).</p> <p>Okresný súd napadnutým uznesením z 15. augusta 2017 zamietol námietky sťažovateľa proti exekúcii. V odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol: „Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od vykonania exekúcie z dôvodov taxatívne ustanovených v zákone. Z toho je zrejmé, že námietky nie sú opravným prostriedkom, ktorým by sa napádal exekučný titul. Je to procesný prostriedok, ktorým možno vyvolať začiatok incidenčného sporu o prípustnosť exekúcie. Námietky smerujú proti exekúcii, nie proti exekučnému titulu, proti upovedomeniu o začatí exekúcie, prípadne povereniu na vykonanie exekúcie. Námietky musia byť riadne odôvodnené, na dodatočne uvedené dôvody povinného sa neprihliada. Predmetom námietok môžu byť skutočnosti procesného i hmotného práva. Ich spoločným znakom je, že tieto skutočnosti nastali až po vzniku exekučného titulu. Ak by jestvovali pred vznikom exekučného titulu, zásadne ich nemožno uplatniť, pretože ich relevancia sa skončila vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stalo podkladom na exekúciu.</p> <p>Exekučný súd preto nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie, ktoré tvorí</p>

podklad na vykonanie exekúcie, nakoľko námietky proti exekúcii nie sú opravným prostriedkom proti exekučnému titulu. Základným procesným predpokladom pre vykonanie exekúcie je vykonateľné rozhodnutie a exekučný súd preto v prvom rade skúma, či rozhodnutie, ktoré má byť exekučným titulom, je vykonateľné, čo v danom prípade splnené bolo. V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku všeobecného súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu. Tvrdenia povinného v námietkach smerujú proti exekučnému titulu, čo exekučný súd nie je oprávnený preskúmať. Pre úplnosť súd dodáva, že oprávnený k návrhu na vykonanie exekúcie predložil riadny exekučný titul opatrený potvrdením o právoplatnosti a vykonateľnosti spolu s Kúpnu zmluvou č. LM-1/2009 uzatvorenou dňa 9. 1. 2009 a Doplnkami č. 1 až č. 4 k uvedenej Kúpnej zmluve.

Z uvedených dôvodov preto súd námietky povinného proti exekúcii ako nedôvodné zamietol.“

Z argumentácie okresného súdu v napadnutom uznesení dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov zamietol námietky sťažovateľa proti exekúcii. Okresný súd uviedol, že vzhľadom na to, že exekučným titulom je právoplatný a vykonateľný rozsudok, nebol oprávnený preskúmať jeho vecnú správnosť. Ústavný súd považuje toto právne posúdenie za ústavne akceptovateľné, pričom nie je prejavom svojvôle (arbitrárnosti). Odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu je dostatočné a vyčerpávajúce – sťažovateľ dostal odpovede na ťažiskové právne otázky rámčujúce konanie o námietkach proti exekúcii. Právne závery okresného súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty. Je neopodstatnená argumentácia sťažovateľa, v rámci ktorej poukazuje na judikatúru ústavného súdu, resp. najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva právny názor, že exekučný súd je povinný počas celého exekučného konania skúmať zákonnosť exekučného titulu, a to či je daná jeho formálna a materiálna vykonateľnosť.

V rozhodnutiach ústavného súdu, na ktoré sťažovateľ poukazuje (I. ÚS 410/2012, IV. ÚS 456/2012), a tiež v rozhodnutiach najvyššieho súdu (2 Cdo 269/2012, 7 ECdo 164/2013, 7 CoE 35/2013) boli exekučnými titulmi notárske zápisnice, resp. rozhodcovské rozsudky. Napokon vo veci sp. zn. 3 M Cdo 20/2008 mal byť exekučným titulom platobný výmer o predpise poistného a poplatku z omeškania s platením poistného vydaný správcom konkurznej podstaty v mene úpadcu – zdravotnej poisťovne. Najvyšší súd v predmetnej veci skúmal, či na správcu konkurznej podstaty prechádza právo vydávať individuálne právne akty – platobné výmery, ktoré sú exekučným titulom. V prípade sťažovateľa však o takéto veci nejde.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 8 všeobecnej deklarácie

Okresný súd v rámci posudzovania a vyhodnotenia námietok sťažovateľa proti exekúcii preskúmal ich vecnú stránku, t. j. možné porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 3 ústavy, ako aj čl. 8 všeobecnej deklarácie, rozhodol o nich a svoje rozhodnutie primerane odôvodnil. Z tohto pohľadu nemožno uvažovať o porušení práva podľa čl. 8 všeobecnej deklarácie. Ústavný súd nezistil ani také skutočnosti, ktoré by umožňovali záver o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ústavy. V prerokúvanom prípade ide o nútený výkon inej povinnosti uloženej sťažovateľovi v rozsudku všeobecného

	<p>súdu, preto nič nenasvedčuje tomu, že by išlo o porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 3 ústavy.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	<p>IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04 III. ÚS 209/04 I. ÚS 410/2012, IV. ÚS 456/2012</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces exekúcia-exekučné konanie exekúcia-námietky exekúcia-upovedomenie o začatí exekúcie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu exekúcia-exekučný titul princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-ukladanie povinností len na základe zákona arbitrážnosť</p>

spisová značka	IV. ÚS 426/2018
populárny názov	odpočítanie dane z pridanej hodnoty
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	12.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Podmienkou pre odpočítanie dane z pridanej hodnoty v plnom rozsahu je, že tovar alebo služba bude použitý na účely podnikania platiteľa. Odpočítanie sa týka buď dane, ktorá bola platiteľovi uplatnená iným platiteľom v tuzemsku v súvislosti s dodaním tovarov a služieb, alebo uplatnená platiteľom pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu, či zaplatená colnému orgánu v tuzemsku pri dovoze tovaru. Pri uplatňovaní nároku na odpočítanie dane musí principiálne existovať priama väzba medzi jednotlivým prijatým zdaniteľným plnením (kúpeným tovarom alebo prijatou službou) a poskytnutým plnením. Znamená to, že náklady prijatého plnenia musia byť priamo obsiahnuté v poskytnutom zdaniteľnom plnení. Nákladové zložky teda musia vo všeobecnosti vzniknúť predtým, ako platiteľ uskutočnil zdaniteľné plnenia, ku</p>

	<p>ktorým sa vzťahujú. V prípade, ak platiteľ uplatňuje plný nárok na odpočítanie dane, mal by byť schopný preukázať priamu a bezprostrednú väzbu s poskytnutým zdaniteľným plnením, pri ktorom mu zákon umožňuje odpočítanie dane.</p> <p>Odpočítanie dane sa môže týkať dane v súvislosti s dodaním tovarov a služieb v tuzemsku, v súvislosti s nadobudnutím tovaru v tuzemsku z iného členského štátu alebo v súvislosti s jej zaplatením colnému orgánu v tuzemsku pri dovoze tovaru. Splnenie vecných podmienok sa rovnako týka tak dodania tovarov a služieb ako aj dovozu tovaru, t. j. ustanovenie § 49 ods. 2 zákona o DPH platí aj pre dovoz tovaru ako aj podmienky, ktoré z neho vyplývajú. Podmienka nie je splnená, ak tovar alebo služba bola použitá na účely podnikania platiteľa a rovnako tak chýba priama a bezprostredná súvislosť medzi plnením na vstupe a plnením na výstupe, v prípade ak sťažovateľ ďalej tovar nepredal, nakoľko nebol ani jeho vlastníkom, teda nemohol uskutočniť zdaniteľné plnenie, ale len tovar prebalil a zabezpečil jeho vývoz do krajín určených zahraničnou spoločnosťou, ktorá bola vlastníkom tovaru. V prípade vrátenia zaplatenej dane sťažovateľovi, daň by v tuzemsku nebola uhradená, nakoľko zahraničná osoba nebola registrovaná ako platiteľ dane v tuzemsku.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľke bol daňovým úradom (ďalej ako "správca dane") piatimi prvostupňovými rozhodnutiami zo 17. januára 2014 vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobia august až december 2007.</p> <p>Proti prvostupňovým rozhodnutiam správcu dane podala sťažovateľka odvolania, o ktorých rozhodlo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutiami zo 7. apríla 2014 (ďalej spolu len „napadnuté rozhodnutia žalovaného“) tak, že potvrdilo prvostupňové rozhodnutia správcu dane.</p> <p>Sťažovateľka sa žalobou podanou na krajskom súde domáhala preskúmania zákonnosti postupu a napadnutých rozhodnutí žalovaného, ktoré žiadala zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom z 3. februára 2016 zamietol žalobu sťažovateľky.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.</p> <p>Sťažovateľka namieta, že zásadný argument pre rozhodnutie vo veci samej, ktorý vyžadoval špecifickú odpoveď, bolo jej tvrdenie, že podmienka vlastníckeho práva, resp. práva nakladať s tovarom ako vlastníkom sa vzťahuje výlučne na dodanie tovaru kupujúcemu. K uvedenému sťažovateľka bližšie uvádza: „Sťažovateľ nebol kupujúcim a z uvedeného dôvodu nie je možné odpočítanie dane podmieňovať tým, že nenadobudol právo nakladať s tovarom ako vlastníkom. Žalovaný sa s uvedenou námietkou vôbec nezaoberal a obmedzil sa len na tvrdenie, že jedná sa o subjektívny názor sťažovateľa.</p> <p>Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd nedal v napadnutom rozsudku odpoveď ani na ďalšiu „kľúčovú námietku“: „Súd uvádza, že sťažovateľ nepreukázal splnenie hmotnoprávných podmienok v zmysle zákona č. 222/2004 Z. z. okrem iného aj preto, lebo vzniknuté náklady sťažovateľa nesúviseli s obstaraním tovaru a nepremietli sa do ceny zdaniteľných plnení na výstupe. Aj tento dôvod, na ktorom, okrem iných odvolací súd založil svoje rozhodnutie je zjavne protirečivý a popiera pravidlá logiky. Aplikácia podmienky zahrnúť výdavky do ceny plnenia na výstupe je podmienená tým, že výdavky spojené s prijatými plneniami vznikli. Ináč povedané, ak výdavky pri obstaraní tovaru vznikli, ale nie sú súčasťou ceny zdaniteľného plnenia na výstupe, potom nie je nárok na odpočítanie dane z obstaraného tovaru. Keďže sťažovateľ tovar nekúpil, výdavky mu vzniknúť nemohli a je v rozpore s logikou požadovať, aby výdavky, ktoré vzniknúť nemohli boli súčasťou ceny zdaniteľného plnenia. Ide o nemožnú</p>

	<p>podmienku.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj nesprávnu interpretáciu zákonných ustanovení, keď uvádza: „Sťažovateľ s poukazom na čl. 9 ods. 1 Smernice Rady 2006/112/ES a ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. tvrdil, že ekonomickou činnosťou, resp. podnikaním sa rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem. Z ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. v znení platnom v roku 2007 vyplýva, že platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ. Ustanovenie § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. nepojednáva o kúpe tovaru a služieb a ani o predaji tovaru ale odpočítanie dane podmieňuje použitím tovaru a služieb na účely svojho podnikania. Z uvedeného vyplýva, že pojem ekonomická činnosť, resp. podnikanie nie je možné interpretovať tak, ako to uvádza odvolací súd, podľa ktorého tovar nebol použitý na účely podnikania sťažovateľa, pretože s tovarom nemohol disponovať, podnikáť a obchodovať. Medzi obstaraním tovaru a činnosťou sťažovateľa, ktorou dosiahol príjem je zjavná príčinná súvislosť, pretože bez obstarania tovaru by nebolo možné vykonať služby prebalenia vzťahujúce sa k predmetnému tovaru a nedosiahol by sa príjem. Služby prebalenia sa viazali k tovaru prepusteného v režime voľný obeh so vznikom daňovej povinnosti, sťažovateľ tovar použil na účely svojho podnikania, pretože uvedený tovar predstavoval kľúčový a nevyhnutný prvok pre poskytnutie služieb prebalenia, ako základnej economickej činnosti sťažovateľa. Záver odvolacieho súdu zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, pretože právo na odpočítanie dane podľa čl. 167 a čl. 168 písm. e) Smernice Rady 2006/112/ES a ustanovenia § 49 ods. 2 písm. d) v spojení s § 3 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. je nutné interpretovať tak, že odpočítanie dane je podmienené rozsahom jeho použitia pre účely uskutočňovania economickej činnosti platiteľa dane.“</p> <p>Namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľka odôvodňuje tým, že „... za daného skutkového stavu právne závery súdu podmieňujúce vznik nároku na odpočítanie dane vlastníckym právom k tovaru a tvrdenie súdu, že (neexistujúce) náklady tovaru nemajú priamu a bezprostrednú súvislosť s ekonomickou činnosťou a nevstupovali do cien na výstupe predstavuje zásadné pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky. Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Nepredložením prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ došlo k porušeniu čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a k porušeniu základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.“</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy</p> <p>Sťažovateľka pred ústavným súdom predovšetkým namieta, že najvyšší súd nedal v napadnutom rozsudku dostatočnú odpoveď na jej „zásadný argument“, že podmienka vlastníckeho práva, resp. práva nakladať s tovarom ako vlastník, sa vzťahuje výlučne na dodanie tovaru kupujúcemu.</p> <p>V nadväznosti na túto námietku sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že v daňovom konaní sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov a správca dane je povinný riadne zistiť skutkový stav veci a preveriť skutkové tvrdenia uvádzané daňovým subjektom, prípadne odstrániť procesné pochybenia, ktoré vykonal správca dane počas daňovej kontroly. Daňové konanie je svojou povahou správnym konaním a vzťahujú sa naň zásady činnosti orgánov verejnej správy, ale možno identifikovať aj jednotlivé procesné zásady daňového konania (porovnaj VERNARSKÝ, M. Procesné zásady daňového konania. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2009. s. 11, 24, 25 a nasl.). Daňové konanie ovláda zásada objektívnej pravdy, avšak je na správcovi dane vykonávajúcim dokazovanie a jeho úvahe, aké dôkazy vykoná, akým spôsobom dokazovanie doplní, akú hodnovernosť, dôkaznú silu a schopnosť zvrátiť závery vyplývajúce z realizovaného dokazovania z nich vyvodí, a to predovšetkým s</p>

prihladením na skutočnosti a dôkazy vyplývajúce zo zistení, ktoré už správca dane získal v rámci správy daní a v priebehu konania. Povinnosťou správneho orgánu v prvostupňovom správnom konaní, ako aj v odvolacom konaní je dať odpoveď na ťažiskové argumenty účastníka konania v tom smere, že v odôvodnení rozhodnutia uvedie, ako sa s jednotlivými argumentmi a tvrdeniami účastníka vysporiadal.

Ústavný súd považuje k uvedenému za potrebné uviesť, že tvrdenie sťažovateľky o tom, že neuznanie odpočítania DPH bolo odôvodnené skutočnosťou, že nebola vlastníkom dovezeného tovaru, je vytrhnuté z kontextu celého odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorého právne závery je potrebné posudzovať v celosti. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka tovar patriaci zahraničnej spoločnosti po dovezení do tuzemska na základe pokynov tejto zahraničnej spoločnosti uskladnila, prebalila a odoslala do zahraničia. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka nepoužívala tovar na vykonávanie svojej ekonomickej činnosti (na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že bez reálneho dovozu tovaru by sťažovateľka nemohla vykonať služby prebalenia, pozn.), nepodnikla s ním, nedosiahla príjem z jeho predaja, neposkytla s ním služby ani práce. Riadila sa výlučne pokynmi vlastníka tovaru, ktorým ostala zahraničná spoločnosť.

Z citovanej relevantnej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd skutočnosť, že sťažovateľka nedisponovala s tovarom ako vlastníkom, spája so skutočnosťou, že na základe uvedeného sťažovateľke nevznikli žiadne náklady na obstaranie tovarov, ktoré by vstupovali do cien zdaniteľných plnení na výstupe. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku uvádza: „Odvolací súd dáva do pozornosti, že odpočítanie dane má dve stránky – vecnú a formálnu, aby mohlo byť právo na odpočítanie dane uplatnené, t. j. musia byť splnené vecné podmienky (§ 49) aj formálne podmienky (§ 51). Čo sa týka vecných podmienok, možnosť odpočítania dane je viazaná na účel použitia prijatých tovarov a služieb, z ktorých si platiteľ (odberateľ) uplatňuje odpočítanie dane. Podmienkou pre odpočítanie dane v plnom rozsahu je, že tovar alebo služba bude použitý na účely podnikania platiteľa. Odpočítanie sa týka buď dane, ktorá bola platiteľovi uplatnená iným platiteľom v tuzemsku v súvislosti s dodaním tovarov a služieb, alebo uplatnená platiteľom pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu (§ 11 a § 11a), či v prejednávacom prípade zaplatená colnému orgánu v tuzemsku pri dovoze tovaru. Pri uplatňovaní nároku na odpočítanie dane musí principiálne existovať priama väzba medzi jednotlivým prijatým zdaniteľným plnením (kúpeným tovarom alebo prijatou službou) a poskytnutým plnením. Znamená to, že náklady prijatého plnenia musia byť priamo obsiahnuté v poskytnutom zdaniteľnom plnení. Nákladové zložky teda musia vo všeobecnosti vzniknúť predtým, ako platiteľ uskutočnil zdaniteľné plnenia, ku ktorým sa vzťahujú. V prípade, ak platiteľ uplatňuje plný nárok na odpočítanie dane, mal by byť schopný preukázať priamu a bezprostrednú väzbu s poskytnutým zdaniteľným plnením, pri ktorom mu zákon umožňuje odpočítanie dane. Formálna podmienka v danom prípade predstavuje dovozný doklad potvrdený colným orgánom, v ktorom je platiteľ uvedený ako príjemca alebo dovozca. Podľa názoru senátu najvyššieho súdu je zrejmé, že odpočítanie dane sa môže týkať dane v súvislosti s dodaním tovarov a služieb v tuzemsku, v súvislosti s nadobudnutím tovaru v tuzemsku z iného členského štátu alebo práve v súvislosti s jej zaplatením colnému orgánu v tuzemsku pri dovoze tovaru, čo uviedol aj najvyšší súd v skoršom rozhodnutí. Splnenie vecných podmienok sa rovnako týka tak dodania tovarov a služieb ako aj dovozu tovaru, t. j. ustanovenie § 49 ods. 2 zákona o DPH platí aj pre dovoz tovaru ako aj podmienky, ktoré z neho vyplývajú. Podľa odvolacieho súdu práve tu nie je splnená podmienka, že tovar alebo služba bude použitá na účely podnikania platiteľa a rovnako tak priama a bezprostredná súvislosť medzi plnením na vstupe a plnením na výstupe, keďže žalobca ďalej tovar nepredal, nakoľko nebol ani jeho vlastníkom, teda nemohol uskutočniť zdaniteľné plnenie, len prebalil tovar a zabezpečiť jeho vývoz do krajín určených švajčiarskou spoločnosťou, ktorá bola vlastníkom tovaru. V prípade vrátenia zaplatenej dane žalobcovi, daň by v tuzemsku nebola uhradená, nakoľko zahraničná osoba nebola registrovaná

ako platiteľ dane v tuzemsku.“

Ústavný súd konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu prezentovaný v napadnutom rozsudku v kontexte rozsudku krajského súdu, podľa ktorého v danej veci sťažovateľka nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok uvedených v § 49 ods. 2 písm. d) zákona č. 222/2004 Z. z., nemožno považovať za arbitrárny, pričom právny názor najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku možno z pohľadu ústavného súdu hodnotiť ako presvedčivý a ústavne udržateľný.

Pokiaľ sťažovateľka argumentuje judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), a to konkrétne v zmysle skutočnosti, že najvyšší súd, ako aj krajský súd nepoužili v súlade s bodom 2 výroku rozsudku Súdneho dvora C-98/98 Midland Bank plc. „test na určenie priameho a bezprostredného spojenia“ s ohľadom na osobitné skutkové okolnosti daného prípadu, ani v uvedenom nemožno sťažovateľke prisvedčiť. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: «K rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ vo veci C-98/98 Midland bank súd odkazuje na bod 30 rozsudku, kde dospel súd k záveru, cit.: „Existencia priameho a bezprostredného spojenia medzi konkrétnym plnením na vstupe a konkrétnym plnením na výstupe, pri ktorých vzniká oprávnenie na odpočet, je nevyhnutná ešte pred tým, ako je zdaniteľná osoba oprávnená na odpočet dane z pridanej hodnoty na vstupe, aj z dôvodu stanovenia takéhoto oprávnenia.“ Odvolací súd sa stotožňuje so záverom žalovaného, že platiteľ zaplatil daň z dovozu tovaru, uplatnil si právo na odpočítanie tejto dane, ale tento tovar nepoužil na svoje zdaniteľné obchody. Podľa žalovaného platiteľ vedel ešte pred uplatnením práva na odpočítanie dane, že konkrétne plnenie na vstupe nebude mať existenciu priameho a bezprostredného spojenia s konkrétnym plnením na výstupe, pretože s tovarom nemohol disponovať, podnikat', obchodovať.»

Krajský súd v relevantnej časti rozsudku uviedol: „V bode 2 výroku rozsudku SD vo veci C-98/98 Midland Bank, je uvedené, že záleží od národného súdu, aký test sa použije na určenie priameho a bezprostredného spojenia s ohľadom na skutočnosti jednotlivých prípadov. Zdaniteľná osoba vykonávajúca jednak plnenia, pri ktorých vzniká nárok na odpočítanie dane a jednak plnenia, pri ktorých tento nárok nevzniká, si môže odpočítať daň z pridanej hodnoty z nadobudnutých tovarov a služieb za podmienky, že tieto tovary a služby majú priame a bezprostredné spojenie s plnením na výstupe, a to bez toho, aby bolo nutné brať na vedomie čl. 17 ods. 2, 3, alebo 5 Šiestej smernice 77/388. Avšak táto zdaniteľná osoba si nemôže uplatniť nárok na odpočítanie dane na vstupných službách v plnej výške, pokiaľ tieto neboli použité na účely vykonávania zdaniteľného plnenia, ale len v kontexte činností, ktoré sú dôsledkom vykonávania takýchto plnení, pokiaľ táto osoba objektívne nepreukáže, že výdavok vynaložený pri nadobudnutí týchto služieb je súčasťou rozličných nákladových prvkov plnenia na výstupe. Súdny dvor teda požaduje priradiť náklady z nadobudnutia tovarov a služieb k výstupom zdaniteľnej osoby, čo v danom prípade nebolo splnené. Nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi uplatnenou daňou na vstupe za tovar a zdaniteľným obchodom žalobcu s týmto tovarom na výstupe. Bola zistená len príčinná súvislosť medzi nákladmi na obalový materiál a zdaniteľným obchodom žalobcu na výstupe za fakturovanie prebalenia, čo je jeho ekonomickou činnosťou. Tovar, ktorý prebaluje platiteľ dane v rámci svojej podnikateľskej činnosti, môže byť vo vlastníctve akejkoľvek osoby, pretože to nemá vplyv na ekonomickú činnosť platiteľa, ten uskutočňuje jeho prebalenie, teda uplatní si náklady z obalového materiálu, ktoré následne prefakturuje na výstupe. Opačný názor by bol práve popretím princípu daňovej neutrality a viedol by k vzniku daňových únikov, keďže daňou z pridanej hodnoty by v podstate napokon nebol zaťažený nikto. Ako príklad možno uviesť situáciu, keď je tovar dovezený do tuzemsku napr. z Číny, vlastnícky patrí tretej osobe, pre ktorú tuzemský obchodník tento tovar prijme a zabezpečí jeho prepustenie do colného režimu voľný obeh, čím mu vznikla daňová povinnosť, daň zaplatí a následne na tovare vlastnícky patriacom inej osobe vykoná prebalenie, iba cenu ktorého fakturuje tejto inej osobe, pričom

tovar nepredá v tuzemsku, nedodá do iného členského štátu a ani nevyvezie do tretieho štátu (nemôže, nakoľko nie je jeho vlastníkom), avšak daň by si v celom rozsahu odpočítal. Tretia osoba ako vlastník tovaru by teda tento získala bez dane.“

Z citovaného vyplýva, že sťažovateľka dostala odpoveď aj na námietku o porušení zásady neutrality.

Sťažovateľka je toho názoru, že za daného skutkového stavu právne závery najvyššieho súdu podmieňujúce vznik nároku na odpočítanie dane vlastníckym právom k tovaru a tvrdenie najvyššieho súdu, že neexistujúce náklady tovaru nemajú priamu a bezprostrednú súvislosť s ekonomickou činnosťou a nevstupovali do cien na výstupe, predstavuje „zásadné pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky“. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku v relevantnej časti týkajúcej sa návrhu na predloženie veci Súdneho dvoru uviedol: „Na základe uvedenej rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ stotožniac sa aj so závermi daňových orgánov dospel odvolací súd k záveru, že nie je potrebné podávať návrh Súdnemu dvoru EÚ na rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, nakoľko všeobecné právne závery Súdneho dvora EÚ vyplývajúce z rozsudkov C-408/98 Abbey National a C-98/98 Midland bank je možné použiť aj v prejednávacom prípade vo vzťahu k právu na odpočítanie dane. Tak, ako už odvolací súd uviedol v tomto rozhodnutí, žalobca nepreukázal splnenie hmotnoprávných podmienok v zmysle zákona o DPH, ktoré boli transponované do zákona v súlade so smernicou Rady 2006/112/ES, na odpočítanie dane z pridanej hodnoty z dôvodu, že nebol oprávnený disponovať s tovarom (čo nebolo sporným, žalobca nebol jeho vlastníkom) a vzniknuté náklady žalobcu nesúviseli s obstaraním tovaru a nepremietli sa do ceny zdanieľných plnení na výstupe. Uvedené podporuje okrem rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ aj viackrát spomínané usmernenie Výboru pre DPH, ktoré zjednotilo právne názory pri uplatňovaní odpočtu DPH pri dovoze tovaru. Z týchto dôvodov, odvolací súd návrh žalovaného na predloženie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na rozhodnutie v prejudiciálnom konaní, zamietol.“

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nepredloženie veci Súdnemu dvoru v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť, môže znamenať odňatie veci zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (porovnaj IV. ÚS 270/2012, IV. ÚS 299/2012 alebo mutatis mutandis IV. ÚS 206/08). Nepredloženie veci Súdnemu dvoru v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť, môže znamenať odňatie zákonnému sudcovi aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola prejednaná súdom zriadeným na základe zákona. Aj podľa ESLP rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré dostatočne odôvodňuje nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. 9. 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Z primárneho práva Európskej únie a judikatúry Súdneho dvora vyplýva viacero výnimiek z povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku, konkrétne ak (pozri Mazák, J., Jánošíková, M. Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 420): a) odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej, b) ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdnym dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „acte éclairé“), alebo ak c) je výklad práva Európskej únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „acte clair“). V prípade, ak sú tieto podmienky – vzhľadom na okolnosti daného prípadu to budú podmienky podľa bodov b) a c) – splnené, všeobecný súd môže a musí aplikovať právo Európskej únie, resp. musí mu priznať účinky závislé okrem iného aj od druhu prameňa, v ktorom je predmetné pravidlo vyjadrené,

bez toho, aby sa musel obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor.

S poukazom na uvedené možno formulovať záver, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva Európskej únie mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie práva na prejednanie veci súdom zriadeným na základe zákona, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdného dvora (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGE 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. 6. 2008).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. IV. ÚS 142/2013), podľa ktorej je vecou vnútroštátneho (všeobecného) súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za rozhodnutie vo veci samej, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozhodnutia Súdného dvora o prejudiciálnej otázke na vydanie rozsudku vo veci samej, relevantnosť otázok, ktoré Súdnemu dvoru položí (napr. IV. ÚS 206/08, II. ÚS 129/2010, II. ÚS 163/2010), ako aj to, či sú splnené predpoklady, za ktorých vnútroštátny súd konajúci o veci nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (m. m. IV. ÚS 108/2010, II. ÚS 690/2017).

Sťažovateľka poukazuje na výklad smernice Rady 2006/112 ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „smernica“). Z pohľadu ústavného súdu je potrebné poukázať na skutočnosť, že táto smernica bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky (aj) prostredníctvom zákona č. 222/2004 Z. z., ktorého ustanovenia správne orgány a súdy v tomto prípade aplikovali. Sťažovateľka nesúhlasí s aplikovaním právnych noriem správnym orgánom a následne aj správnym súdom, čo však samo osebe neznamená, že v jej veci existuje potreba určenia hraníc aplikácie komunitárneho práva a jeho výkladu. Z rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že všetky orgány verejnej moci, ktoré pri svojej rozhodovacej činnosti zákon o DPH aplikovali, vyložili a aplikovali jeho ustanovenia v súlade s ich znením a účelom. V tejto veci teda nemožno dospieť k záveru, že otázku vzniku nároku na odpočítanie DPH pri dovoze tovaru posúdil najvyšší súd ústavne neakceptovateľným spôsobom, resp. spôsobom, ktorý by viedol k pochybnostiam vo vzťahu k správne vykladu a aplikácii príslušných ustanovení zákona o DPH či vo vzťahu k výkladu samotnej smernice.

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad relevantných právnych predpisov takéto nedostatky nevykazuje. Ústavný súd tak po preskúmaní sťažnostnej argumentácie a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia, pretože dáva odpoveď na všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci. Jeho odôvodnenie je zrozumiteľné a vnútorne konzistentné a v dôsledku toho ústavný súd nenachádza dôvod doň zasahovať. Pretože v danom prípade najvyšší súd ako súd odvolací pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov, preskúmal napadnuté prvostupňové rozhodnutie po právnej stránke a dostatočným spôsobom svoje závery odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnená námietka kvalitatívne nedostatočného odôvodnenia

napadnutého rozsudku je zjavne neopodstatnená, takže nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Právne veci sťažovateľky sa týkajú rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru ESĽP týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci daňové, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (hard core of public-authority prerogatives) (porov. Jussila v. Fínsko, č. 73053/01, rozsudok veľkej komory ESĽP z 23. 11. 2006, bod 45; Ferrazzini v. Taliansko, č. 44759/98, rozsudok veľkej komory ESĽP z 12. 7. 2001, body 24-31). Výnimku z tejto zásady ESĽP pripúšťa len v takých daňových veciach, kde daňové konanie považuje za konanie trestné.

Rešpektujúc uvedenú judikatúru ESĽP a prihliadajúc pritom na skutočnosť, že vo veci sťažovateľky správne orgány neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti, ale išlo o vyrubenie rozdielu DPH (teda nedošlo k uloženiu sankcie, ktorá by bola preventívno-represívneho charakteru, t. j. nie je naplnená požiadavka druhého kritéria z troch v zmysle tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie ako konanie trestného charakteru a konštatovať aplikáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru v danom prípade; k tomu porovnaj Engel and Others v. Holandsko, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, rozsudok pléna ESĽP z 8. 6. 1976, bod 82), ústavný súd dospel k záveru, že na vec sťažovateľky nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd uvádza, že keďže ústavný súd nepovažuje právne závery najvyššieho súdu za arbitrárne ani za zjavne neodôvodnené, skutočnosti, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, nesignalizujú, že by bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie prijať záver o porušení uvedených základných práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Ústavný súd rozhodol:

Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>Súdny dvor EÚ vo veci C-98/98 Midland bank Súdny dvor EÚ vo veci C-408/98 Abbey National</p> <p>IV. ÚS 270/2012, IV. ÚS 299/2012</p> <p>ESLP vo veci Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. 9. 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07</p> <p>II. ÚS 129/2010</p> <p>ÚS ČR IV. ÚS 154/08</p> <p>Spolkový ústavný súd BVerfGe 82, 159</p> <p>ESLP vo veci Jussila v. Fínsko, č. 73053/01, rozsudok veľkej komory z 23. 11. 2006, bod 45; ESLP vo veci Ferrazzini v. Taliansko, č. 44759/98, rozsudok veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001, body 24-31</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov</p> <p>daň-odpočet dane</p> <p>daň-z pridanej hodnoty</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p> <p>právna istota-predvídateľnosť práva</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na inú právnu ochranu</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na zákonného sudcu</p> <p>predbežná (prejudiciálna) otázka-konanie o prejudiciálnej otázke SD EÚ</p>

spisová značka	IV. ÚS 430/2018
populárny názov	autorizácia elektronického podania
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	01.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Systém doručovania do elektronickej schránky subjektu a jej nastavenie (aj s prípadnými notifikáciami o doručení napr. na e-mail subjektu) je čisto vecou užívateľa elektronickej schránky, ktorý je v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých a súvisiacich predpisov (zákon o e-Governmente) povinný dbať o jej bezproblémový chod.</p> <p>Všeobecný súd môže z vlastnej iniciatívy k otázke správnosti elektronického podpisu dožiadať Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby ako subjektu, ktorý je kompetentný posúdiť prípadné technické zlyhanie systému alebo o podpísanie dokumentov nesprávnym formátom, teda formátom, ktorý nie je určený pre kvalifikovaný elektronický podpis.</p>

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ podal na krajskom súde žalobu podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) prostredníctvom elektronickej schránky, ktorú mala advokátska kancelária, ktorá ho zastupovala, aktivovanú podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). O prijatí doručenia podania zaslal 10. mája 2017 krajský súd doručenkou do elektronickej schránky právneho zástupcu sťažovateľa.</p> <p>Krajský súd oznámením zo 4. augusta 2017 informoval sťažovateľa, že na jeho elektronicke doručení žalobu neprihliada, pretože z výsledku overenia elektronickej podpisy jednotlivých elektronickej dokumentov z 10. mája 2017 vyplýva, že žaloba nebola platne elektronicke podpísaná. Súd tiež považoval za preukázané, že sťažovateľ dodatočne do 10 dní nedoručil žalobu v listinnej podobe alebo elektronicke s autorizáciou.</p> <p>Právny zástupca sťažovateľa podaním z 18. augusta 2017 požiadal krajský súd o prihliadnutie na žalobu zaslanú elektronicke a namietol správnosť skutkových zistení súdu o neplatnosti overenia podpisu. Rovnako požiadal predsedu krajského súdu o prešetrenie vzniknutej situácie. Predseda krajského súdu mu listom zo 6. septembra oznámil, že dal prešetriť skutkové okolnosti žiadosti a požiadal o podrobné preskúmanie technickej stránky podania. Z výsledkov prešetrenia vyplynulo, že dokument nebol podpísaný.</p> <p>Krajský súd listom z 9. októbra 2017 vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby v lehote 10 dní predložil dôkazy o svojich tvrdeniach. V odpovedi na výzvu zo 17. októbra 2017 právny zástupca sťažovateľa predložil viacero dôkazov a okrem iného uviedol, že k nepodpisaniu muselo dôjsť jedine v dôsledku technického zlyhania v priebehu procesu, čo si odosielateľ nevedomil a informáciu o tom dostal až v oznámení súdu zo 4. augusta 2017.</p> <p>Krajský súd podaním zo 7. novembra 2018 oznámil právnenmu zástupcovi sťažovateľa, že nepreukázal riadne podpísanie správnej žaloby a jej príloh, a preto záver krajského súdu o tom, že na žalobu sťažovateľa neprihliada, zostáva nezmenený.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd pristúpil k striktné formalistickému výkladu zákonných povinností vyplývajúcich z § 821 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a že neprihliadol na možnosť technického zlyhania pri procese podpisovania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Kľúčová námietka sťažovateľa uplatnená v sťažnosti sa týka ústavne nesúladnej interpretácie § 56 ods. 2 SSP zo strany krajského súdu. Podľa neho ústavne súladný postup vyžaduje spätnú informáciu zo strany súdu odosielateľovi o autorizácii či neautorizácii elektronickej podania v primeranom čase, t. j. obratom.</p> <p>Krajský súd preveroval správnosť zistení súdu o neplatnosti overenia podpisu na základe žiadosti sťažovateľa prostredníctvom predsedu krajského súdu, ako aj predsedníčky senátu krajského súdu. Predseda krajského súdu sa vo svojej odpovedi zo 6. septembra 2017 v súlade s § 32 ods. 2 zákona o súdoch sústredil len na zisťovanie technickej stránky podania sťažovateľa. Podľa informatika krajského súdu „podanie nebolo podpísané požadovaným spôsobom pre komunikáciu s orgánmi verejnej moci“ a pri pokuse overiť žalobu podanú sťažovateľom bol zistený tento chybový oznam: „Dokument obsahuje podpis vo formáte, ktorý nie je určený pre KEP.“</p> <p>Predsedníčka senátu krajského súdu vo svojom oznámení zo 7. novembra 2017</p>

reagovala na podanie sťažovateľa, ktorým namietal správnosť skutkových zistení o neplatnosti overenia podpisu, keď uviedla: „Na základe Vášho podania zo dňa 18.08.2017, ktorým ste namietali správnosť skutkových zistení správneho súdu o neplatnosti overenia podpisu, Vás správny súd vyzval dňa 02.10.2017 na preukázanie Vašich tvrdení o riadnom podpísaní správnej žaloby zo dňa 09.05.2017 a príloh zaslaných prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy zadaním BOK kódu. I napriek tomu, že na výzvu správneho súdu zo dňa 02.10.2017, ste nepreukázali riadne podpísanie správnej žaloby a príloh, správny súd z vlastnej iniciatívy dožiadal k otázke správnosti podpisu Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby, ktorá sa v podaní zo dňa 17.10.2017 jednoznačne vyjadrila, že podanie zo dňa 09.05.2017 doručené správne súdu elektronicky dňa 10.05.2017 nebolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom. Z dôvodov vyššie uvedených, záver správneho súdu vyjadrený v oznámení zo dňa 04.08.2017 (o neprihliadaní na správnu žalobu) zostáva nezmenený.“

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Ústavný súd považoval za potrebné venovať pozornosť najprv namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy oznámením krajského súdu.

Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa základného práva podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07). K problematike práva na spravodlivý proces je potrebné uviesť, že okrem prístupu k súdu sa čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita konania, inak povedané, spravodlivý proces.

Z obsahu odpovede predsedu krajského súdu (zo 6. septembra 2017) a oznámenia predsedníčky senátu krajského súdu (zo 7. novembra 2017) vyplýva, že tieto subjekty zvoleným spôsobom riadne prešetrili námietky sťažovateľa.

K námietkam sťažovateľa, že pri podpísaní žaloby muselo ísť o technické zlyhanie, keďže nemal v úmysle poslať neautorizované podanie, ústavný súd poukazuje na postup krajského súdu, ktorý z vlastnej iniciatívy dožiadal k otázke správnosti podpisu Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby a vo svojej reakcii sa opieral o názor subjektu, ktorý je kompetentný posúdiť prípadné technické zlyhanie systému, z ktorého oproti tvrdeniu sťažovateľa vyplynulo, že nešlo o technické zlyhanie systému, ale podpísanie dokumentov nesprávnym formátom, teda formátom, ktorý nie je určený pre kvalifikovaný elektronický podpis, čo bolo celou príčinou ďalšieho postupu súdu.

Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažnosť sa týka skutkových zistení správneho súdu o neplatnosti overenia podpisu, ktoré však ústavný súd nemá právomoc verifikovať, pretože nie je skutkovým súdom, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

K námietke sťažovateľa, že nebol obratom informovaný o neplatnosti jeho elektronického podpisu, ústavný súd uvádza, že systém doručovania do elektronickej schránky subjektu a jej nastavenie (aj s prípadnými notifikáciami o doručení napr. na e-mail subjektu) je čisto vecou užívateľa elektronickej schránky, ktorý je v zmysle zákona o e-Governmente a súvisiacich predpisov povinný dbať o jej bezproblémový chod, a preto sa ústavný súd ani nemôže zaoberať otázkou, či elektronické systémy, ktoré sťažovateľ využíva (vrátane

nastavenia služieb overovania kvalifikovaného elektronického podpisu a elektronickej schránky), boli nastavené správne, a preto tieto otázky posudzoval len na základe informácií poskytnutých krajskému súdu prostredníctvom Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby, resp. informatika súdu.

K súvisiacej námietke, že prístup k základným právam nemôže byť podmienený intelektuálnymi zručnosťami, znalosťami a schopnosťami ústavný súd dodáva, že sťažovateľ bol zastúpený advokátskou kanceláriou, u ktorej sa predpokladá dostatočná intelektuálna úroveň a technické zabezpečenie umožňujúce realizovať úkony sťažovateľa v takej forme, ktorá je v súlade s požiadavkami stanovenými v zákone, a navyše každý advokát má možnosť prostredníctvom advokátskej komory zabezpečiť si kvalifikovaný elektronický podpis, pričom z uvedených skutočností nie je zrejmé, či tento kvalifikovaný elektronický podpis v čase podpisovania elektronických dokumentov zastupujúca advokátka mala zriadený, keď, ako to vyplýva z jej podaní krajskému súdu, ktoré tvoria prílohu sťažnosti, sama len veľmi ťažko rozlišuje medzi formátom zaručeného elektronického podpisu (ZEP) a kvalifikovaného elektronického podpisu (KEP), čo však nemôže byť na ujmu konajúceho súdu.

Ústavný súd opakovane upozorňuje na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, zvlášť keď je účastník (sťažovateľ) zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý má vytvorené možnosti na elektronickú komunikáciu s orgánmi verejnej moci a vzhľadom na to by mal byť dostatočne pripravený tieto prostriedky kvalifikovaným spôsobom používať (vrátane bdlosti nad skutočnosťou, či jeho podanie bolo doručené správne subjektu a v správnom formáte).

Ústavný súd vzhľadom na už uvedené nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom krajského súdu a možným porušením sťažovateľom uvádzaných práv, pretože krajský súd postupoval v absolútnom súlade s platným právom a len samotná skutočnosť, že sťažovateľ s uvedenými postupmi nesúhlasí, nemôže viesť k záveru o arbitrárnosti názoru alebo svojvôli v postupe súdu, čo neznamena, že elektronické systémy prežívajú vývoj a mali by byť užívateľsky nastavené takým konformným spôsobom, aby nevzbudzovali žiadne pochybnosti o správnosti ich fungovania u ich užívateľských subjektov – či už na jednej alebo druhej strane (klient – súd) užívateľského spektra. Nespokojnosť sťažovateľa s obsahmi odpovedí dotknutých subjektov však nie je dôkazom o ich neústavnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd porušil jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru obsahom oznámenia, ktorým súd reagoval na jeho žiadosť o prešetrenie postupu pri overovaní elektronického podpisu.

Ústavný súd dospel k záveru, že podobne ako pri vybavovaní sťažnosti a

	<p>prešetrení vybavenia sťažnosti podľa zákona o súdoch ide aj v tomto prípade o postup administratívneho charakteru. Táto špecifická oblasť preto nespadá pod garancie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň to znamená, že tak ako postup pri vybavovaní sťažností, resp. pri prešetrení ich vybavenia podľa zákona o súdoch, ani podania požadujúce prešetrenie postupu súdu a odpovede na ne v nijakom prípade nemožno považovať ratione materiae za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené skutočnosti súčasne vylučujú možnosť existencie príčinnej súvislosti medzi označenými písomnosťami (odpoveďou) a namietaným porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne napr. IV. ÚS 260/07). Ústavný súd preto sťažnosť pri predbežnom prerokovaní v senáte aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.</p> <p>Nad rámec ústavný súd uvádza, že konštatovanie sťažovateľa, „... aby komunikácia medzi odosielateľom dokumentu a jeho prijímateľom, prebiehala na systéme promptnej akcie a reakcie, kedy sa odosielateľ v bezprostrednej spätnej väzbe musí dozvedieť o tom, aký typ podania odoslal...“, stojí určite za zváženie (nielen) pre prevádzkovateľov informačných systémov, a to z dôvodu takého adekvátneho nastavenia elektronických systémov a ich reakcie na aj prípadné nesprávne podanie, ktoré by vylúčilo akúkoľvek pochybnosť o nesprávnom podaní (napr. bez či už celkovej absencie, alebo adekvátnej formy elektronického podpisu), zvlášť v prípadoch, kde môže byť takáto nesprávnosť viazaná s vážnymi následkami pre procesnú stranu a kde je forma podania viazaná na elektronickú komunikáciu medzi účastníkom a orgánom verejnej moci vo vzťahu k následnému doplneniu podania v lehote desiatich dní, na ktoré správny súd nevyzýva, avšak tvrdosť právnej úpravy v § 56 ods. 2 SSP spočívajúca v postupe súdu v prípade doručenia listiny v elektronickej podobe bez autorizácie nepatrí do kompetencie rozhodovania senátu ústavného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07 IV. ÚS 260/07</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>elektronický podpis</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.